

17.12.2013, päivitetty 27.2.2018

1 Asia

Taksien tilausvälitysjärjestelmän liittymismaksu ja kyytien välitys Kuopiossa

2 Osapuolet

Savon Taksidata Oy, Kuopio

Toimenpidepyynnön tekijä:

Henkilö A, Kuopio

3 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta.

4 Asian vireilletulo

Toimenpidepyynnön tekijä on syyskuussa 2009 tekemällään toimenpidepyynnöllä pyytänyt Itä-Suomen lääninhallitusta (nykyisin Itä-Suomen aluehallintovirasto) tutkimaan, syyllistyykö Savon Taksidata Oy kiellettyyn kilpailunrajoittamiseen vaikeuttamalla uusien taksien pääsyä Savon Taksidata Oy:n välitysjärjestelmään perimällä kohtuuttoman suurta palvelunavausmaksua. Itä-Suomen aluehallintovirasto on siirtänyt asian huhtikuussa 2010 Kilpailuvirastoon (1.1.2013 alkaen Kilpailu- ja kuluttajavirasto, jäljempänä virasto) jatkokäsittelyä varten. Aluehallintovirasto on selvityksessään todennut, että palvelunavausmaksu saattaa estää alalle tulon.

5 Asiaselostus ja ratkaisun perustelut

Toimenpidepyynnön tekijän mukaan se, että Savon Taksidata Oy perii noin 5 000 euron palvelunavausmaksua, on määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä ja sen tarkoituksena on estää alalle pääsy. Savon Taksidata Oy on toimenpidepyynnön tekijän mukaan määräävässä markkina-asemassa, koska kyseisellä alueella ei ole muita tilausvälityskeskkuksia. Toimenpidepyynnön tekijä esittää, ettei palvelunavausmaksulle ole kustannusperustetta, koska yhtiö perii samanaikaisesti myös kuukausittaista noin 200 euron suuruisia palvelumaksua. Lisäksi toimenpidepyynnön tekijä on tuonut esille, ettei eräiden alueen autoilijoiden olisi tullut maksaa kyseistä palvelunavausmaksua.

Savon Taksidata Oy on todennut, että sen perimät maksut perustuvat yhtiön ja asiakkaan väliseen sopimukseen ja että maksujen määrät ovat yhtiön hallituksen päättämiä. Palvelunavausmaksua yhtiö on perustellut toteamalla, että maksun olemassaolo on järkevää ja välttämätöntä, koska palvelujen piiriin tuleva autoilija ryhtyy välittömästi käyttämään aikaisempien käyttäjien maksuilla rahoitettuja järjestelmiä ja laitteita. Savon Taksidata Oy:n mukaan maksujen

17.12.2013

määrät on asetettu huolellisen liikkeenjohdon periaatteiden mukaisesti siten, että niillä katetaan yhtiön tuottamien palvelujen kustannukset.

Yhtiön mukaan pelkillä kuukausittain perittävillä maksuilla ei voida kattaa tilausvälitysjärjestelmästä koituvia kuluja, koska tällöin palvelua lyhyen aikaa käyttävät tahot osallistuisivat rahoitustarpeen kattamiseen vähäisemmässä määrin kuin järjestelmässä jo olevat tahot. Lisäksi pelkkä kuukausittain perittävä maksu aiheuttaisi yhtiön mukaan niin sanotun oikeudenmukaisuusongelman. Tämä aiheutuu yhtiön mukaan siitä, että järjestelmässä on mukana yhtäältä yrittäjiä, jotka omistavat yhtiön osakkeita, joiden arvo määräytyy yhtiön rakenteiden arvon perusteella, ja toisaalta yrittäjiä, jotka eivät ole yhtiön osakkaita.

Viraston asiassa soveltama tutkimatta jättämistä koskeva säännös:

Kilpailulain 32 §:ssä on säännös asioiden tutkimatta jättämisestä Kilpailu- ja kuluttajavirastossa. Pykälän 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Säännöstä koskevien perustelujen (HE 88/2010) mukaan viraston on suunnattava voimavaransa niin, että se puuttuu ensisijaisesti kilpailun toimivuuden, kansantalouden ja yleisen edun kannalta merkittäviin kilpailunrajoituksiin sekä kaikkein vakaviin kilpailunrajoituksiin.

Lain perustelujen mukaan virasto jättää asian tutkimatta, jos sen tutkiminen ei ole tarpeen lain tavoitteiden eli terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaamiseksi. Asia voidaan jättää tutkimatta esimerkiksi silloin, jos menettelyn ei katsota olevan niin laajaa tai tuomittavaa, että sillä olisi kilpailulle haitallisia vaikutuksia. On myös mahdollista, että toimenpidepyynnössä kuvattuun ongelmaan on jo puututtu tai ongelmat johtuvat markkinoiden murrostilanteesta, eikä asiaa ole sen vuoksi syytä selvittää.

Kilpailulain 32 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan virasto jättää asian tutkimatta, jos kilpailua kyseisillä markkinoilla voidaan epäilystä kilpailunrajoituksesta huolimatta pitää kokonaisuudessaan toimivana. Säännöksen perusteluissa todetaan, että asia voidaan jättää tutkimatta 2 momentin 2 kohdan nojalla esimerkiksi silloin, jos virasto on jo aiemmin selvittänyt kilpailuolosuhteita kyseisillä markkinoilla.

Virasto on tehnyt asiassa tutkimatta jättämistä koskevan päätöksen seuraavin perustein:

Nyt kyseessä olevassa asiassa näyttäisi olevan kysymys yksittäisestä tilausvälityskeskuksen perimiä maksuja koskevasta toimenpidepyynnöstä, eikä virastolla ole muutoin tiedossa, että muut kyseisen alueen taksiautoilijat olisivat kokeneet tilausvälityskeskuksen perimän palvelunavausmaksun rajoittavan kilpailua. Tämä seikka liittyy olennaisesti siihen, että viraston tulee lain mukaan käyttää toimivaltaansa kilpailulain tavoitteiden mukaisesti ja asettaa niiden perusteella tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Kilpailulain tavoitteiden mukaisesti viraston tulee keskittyä erityisesti kansantalouden ja yleisen edun kannalta merkittävien kilpailunrajoitusten selvittämiseen. Koska toimenpidepyyntö näyttäisi koskevan yksittäistä tapausta rajatulla alueella, asiassa ei ilmeisemmin ole kyse kansantaloudellisesti merkittävästä asiasta.

17.12.2013

Virasto kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että taksialaa koskee Suomessa oma erityislainsäädäntönsä, jonka perusteella muun muassa taksipalvelujen tarjontaa ja palveluista perittyä hintaa säännellään. Tarjonnan määrä ja hinnoittelu määräytyvät siten käytännössä suoraan sääntelyn kautta, minkä vuoksi normaalit markkinamekanismit eivät toimi alalla. Virasto on jo aiemmin tutkinut useita taksialaa koskevia asioita, joiden yhteydessä on arvioitu sääntelyn vaikutusta markkinoiden toimintaan.¹

Näin ollen viraston suorittamalla tutkimalla ja siitä saatavalla tuloksella ei todennäköisesti olisi olennaista merkitystä kilpailulain perustavoitteen eli terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaamisen kannalta. Vaikka taksialan kilpailua ei voidakaan lain 32 §:n 2 momentin 2 kohdan sanamuodon mukaisesti pitää kokonaisuudessaan toimivana, näyttäisi kuitenkin siltä, ettei toimenpitepyynnössä esitetyn kilpailunrajoituksen tarkempi tutkiminen todennäköisesti johtaisi siihen, että terve ja taloudellinen kilpailu taksimarkkinoilla toteutuisi. Virasto jättää asian siten tutkimatta.

Viraston päätös tutkimatta jättämisestä ei sisällä arviota epäillyn kilpailunrajoituksen lainmukaisuudesta. Mikäli virasto saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä, että asiassa käsitellyllä toiminnalla on merkitystä terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun kannalta, virasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

6 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 1 §, 32 § ja 50 §.

7 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

8 Lisätiedot

Lisätietoja antaa erikoistutkija Riikka Pulli, puh. 029 505 3356, etunimi.sukunimi@kkv.fi.

¹ Esimerkiksi KKV:n päätös asiassa dnro 630/61/2007, annettu 22.6.2010, kappaleet 85 ja 86. Päätös saatavilla www-osoitteesta <http://www.kilpailuvirasto.fi/cgi-bin/suomi.cgi?luku=ratkaisut/muut-ratkaisut&sivu=ratk/r-2007-61-0630>.

Taksialan sääntelyä koskeva kirjoitus Kilpailuviraston julkaisussa Kilpailukatsaus 2: Viisas sääntely – toimivat markkinat (2011)

Päätös
Dnro 863/14.00.00/2009

4 (4)

17.12.2013

Apulaisjohtaja

Valtteri Virtanen

Erikoistutkija

Riikka Pulli